

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ แผน 1-8 ที่ใช้ในปัจจุบัน บทบาทของการพัฒนาเห็นได้ชัดจากช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่อปี ซึ่งเป็นการขยายตัวที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับช่วงอดีตที่ผ่านมา (บุญลือ เดชานีรนาท, 2538 : 3) โดยมีความสำคัญที่ผลักดันให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราที่สูงดังกล่าวมาแล้ว ได้แก่ การขยายตัวของการส่งออก การลงทุน การท่องเที่ยว และสภาวะเศรษฐกิจโลก ที่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยด้วย โดยเฉพาะราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยได้ลดต่ำลง และไทยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูงมากนัก ทำให้เป็นฐานที่มั่นคงสามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ในตลาดโลก โดยอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างชาติ นำเงินเข้ามาลงทุนในลักษณะของการพึ่งพาตามทฤษฎีพึ่งพา เมื่อบทบาททางเศรษฐกิจของรัฐมีการเร่งเร้าให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน เพราะพวกเขามีทุน เทคโนโลยี และการจัดการดีกว่าเพื่อผลิตสินค้า และนำออกขายทั้งในและต่างประเทศ แทนที่จะยึดนโยบายการสะสม และลงทุนของคนในชาติ (ดำรงดี ฐานดี, 2538 : 94) ส่งผลให้ไทยมีการขยายตัวของการส่งออกและการลงทุน โดยเฉพาะการผลิตเพื่อการส่งออก และการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อทดแทนการนำเข้าจากสถิติในปี 2534 อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของภาคอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 13.7 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 6.6 (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 2)

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายต่างก็นำแนวความคิดเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม (Industrial Development) หรือนำประเทศก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม (Industrialized) ไปใช้ในการพัฒนาประเทศกันอย่างแพร่หลาย แต่ก็มีประเทศกำลังพัฒนาเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่สามารถพัฒนาจนกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมได้สำเร็จ เช่น สิงคโปร์ ฮองกง ใต้หวัน เป็นต้น ประเทศไทยเองก็ได้มีการพัฒนาสู่ความเป็นอุตสาหกรรมใหม่ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ และสังคม มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรม เครื่องอุปโภค บริโภคต่าง ๆ มากมาย จนเกิดการย้ายถิ่นของแรงงานจากชนบทสู่เมือง เข้าเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

การพัฒนาที่เกิดขึ้นส่งผลให้กรุงเทพฯ และปริมณฑลเป็นฐานสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งศูนย์กลางทางการบริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีบทบาทหรือสัดส่วนในการผลิตถึงร้อยละ 51 ของผลผลิตรวมของประเทศ ปี 2534 (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 2) แสดงให้เห็นว่ากรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ถึงแม้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จะมีผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศหลายประการ แต่การขยายตัวนั้น ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในการพัฒนา อีกหลายด้านจะพบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2504-2539 ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ระบบเศรษฐกิจมีอัตราการเจริญเติบโตในระดับสูง โครงสร้างการผลิตเป็นลักษณะอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งพากับต่างประเทศในด้านทุน เทคโนโลยี การค้าการลงทุน จนเกิดปัญหาหนี้ต่างประเทศ (วิวัฒน์ชัย อัทธการ, 2535 : 335) และมีปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรค และข้อจำกัดในการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีคุณภาพในระยะยาว คือ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ กล่าวคือ ประชาชนในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ มีรายได้ต่ำกว่าประชาชนในกรุงเทพฯ ในปี 2536 ถึง 11.2 เท่า และเพิ่มขึ้นเป็น 11.9 เท่า ในปี 2537 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และ

สังคมแห่งชาติ, 2538 : 6) และจากข้อมูลเบื้องต้น รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี 2539 กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีรายได้เฉลี่ย 17,819 บาท โดยภาคเหนือมีรายได้เฉลี่ย 8,351 บาท และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้เฉลี่ย 7,445 บาท จะเห็นได้ถึงตัวเลขที่ยังมีความเหลื่อมล้ำกันมาก (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2540) ดังลักษณะที่นักทฤษฎีความคาดหวังในรายได้เสนอว่าการตัดสินใจเพื่อย้ายถิ่นนั้นจะถูกกำหนดขึ้นโดยความแตกต่างระหว่างรายได้ในเมืองและในชนบท และโดยโอกาสที่จะได้ทำงานในเมือง (อ้างในวิโรจน์ สารรัตนะ, 2532 : 8)

จากการที่อุตสาหกรรมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่แหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังรวมตัวอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีเพียงบางส่วนที่เริ่มกระจายไปยังพื้นที่รอบนอกแถบจังหวัดภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับภูมิภาคที่ห่างไกลออกไปการกระจายตัวยังไม่ถึง ดังจะเห็นได้จากจำนวนโรงงานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีถึงร้อยละ 52 (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 2) ทำให้โอกาสการมีงานทำสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ จึงมีการอพยพของประชาชนเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการคาดประมาณประชากรรายจังหวัด พ.ศ. 2530-2534 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับการเพิ่มของประชากร และการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมือง จะทำให้จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพิ่มขึ้นจาก 8.2 ล้านคนเป็น 9.3 ล้านคนในปี 2534 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2534 : 8) จากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองทั่วประเทศประมาณ 18.3 ล้านคน ทั้งนี้คาดว่าในระยะ 20 ปีข้างหน้าจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะเพิ่มขึ้นเป็น 12 ล้านคน (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 49) นอกจากนี้ผลจากการที่ราคาสินค้าเกษตรยังคงผันผวนและมีแนวโน้มไม่สู้ดี เนื่องจากประสบปัญหาการแข่งขันในตลาดโลกค่อนข้างสูง ประกอบกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่เคยใช้เป็นฐานในการผลิตได้มีสภาพเสื่อมโทรมลง ทำให้ผลผลิตลดต่ำลง หรือมีฉะนั้นก็ต้องใช้ต้นทุนสูงขึ้น ทำให้รายได้ของประชากรในภาคเกษตรมีแนวโน้มที่ไม่แน่นอน ซึ่งจะมีส่วนผลักดันให้เกษตรกรร่นผลจากอาชีพเดิมไปสู่อาชีพในเมืองเพิ่มมากขึ้น (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 127) นอกจากนี้ในอนาคตการย้ายถิ่น

เข้าสู่กรุงเทพมหานครน่าจะลดความสำคัญลง เพราะกรุงเทพมหานครถึงจุดที่ค่อนข้างอิ่มตัว ต้องขยายไปยังจังหวัดรอบ ๆ ซึ่งเป็นแหล่งรองรับทั้งในด้านที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรม ข้อมูลจากสำมะโนประชากรปี 2533 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กรุงเทพมหานครเริ่มสูญเสียคนให้กับจังหวัดปริมณฑลแล้ว (เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์, 2529 : 59)

สำหรับแรงงานย้ายถิ่นของไทยในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จะพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ และแบบแผนในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง สังคมมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากการเกษตรเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้สภาพสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่เมืองมากขึ้นด้วย ผลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ทำให้ผู้หึงมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปจากแต่ก่อนจากผู้หึงทำงานบ้าน กลายเป็นแรงงานสำคัญที่จะหารายได้มาช่วยจุนเจือครอบครัว ดังนั้น ปริมาณที่ผู้หึงทำงานบ้านมีแนวโน้มลดลง แต่ผู้หึงเข้าสู่แรงงานอุตสาหกรรม และย้ายถิ่นกลับมีแนวโน้มสูงขึ้น

ตารางที่ 1 แรงงานหญิงย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ และปริมณฑล

ปี 2518-2523	227,500
ปี 2528-2533	302,100
ปี 2539	635,618

(ข้อมูลของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และเมืองหลัก สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2540)

ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบไทยดั้งเดิมต้องปรับเปลี่ยนไปสู่รูปแบบสมัยใหม่ มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวไทย

เมื่อแรงงานต้องอพยพย้ายถิ่น จึงต้องมีการปรับตัว เป็นการปรับพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตอยู่แล้ว เนื่องจากตามปกติมนุษย์เรามักแสวงหาความสุขในการดำเนินชีวิต แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันที่มนุษย์ต้องเผชิญ ทุกคนต้องต่อสู้เหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ สภาพดังกล่าวทำให้แบบแผนการดำเนินชีวิตของแรงงานเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ซับซ้อนมากขึ้น แรงงานจำเป็นต้องมีการปรับพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เข้ากับกฎระเบียบของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความสับสนคับข้องใจ จนบางครั้งเป็นความรู้สึกขัดแย้ง เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ การปรับตัวทางด้านพฤติกรรมจึงมีหลายลักษณะแตกต่างกันไป ซึ่งจะสังเกตได้จากความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อสมาชิกอื่น ความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมในชุมชนใหม่ รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาทางด้านแรงงานย้ายถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการย้ายถิ่นจากชนบทสู่ชนบท หรือจากชนบทสู่เมือง แรงงานย้ายถิ่นเหล่านี้จะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการดำเนินชีวิต สิ่งแวดล้อมเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสถานการณ์และบทบาทของตนเอง การแสวงหาโอกาสใหม่ของชีวิตของผู้ย้ายถิ่นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ และมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านส่วนตัวของผู้ย้ายถิ่น แล้วปัจจัยนอกเหนือจากตัวผู้ย้ายถิ่นเป็นสำคัญ ในด้านส่วนตัวของผู้ย้ายถิ่นนั้น หากสามารถปรับตัว (Adjustment) มีการผสมกลมกลืน (Assimilation) เข้ากับแบบแผนสังคมปลายทางที่ย้ายถิ่นไปได้ดี โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จก็มีได้มาก ในทางตรงกันข้าม หากผู้ย้ายถิ่นไม่สามารถปรับตัวเข้ากับแบบแผนชีวิตในเมืองได้ก็อาจก่อให้เกิดภาวะเครียด เกิดความวิตกกังวล รู้สึกโดดเดี่ยวและเป็นโรคประสาทได้ (เนาวรัตน์ พลายน้อย และ ศุภวัณษ์ พลายน้อย, 2527 : 60) ซึ่งสอดคล้องกับ นิภา นิชยานน (2530 : 237-238) ที่กล่าวว่า การที่ต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถทำให้คนเกิดความตึงเครียดไปตามสภาวะการณ์ต่าง ๆ จากสภาพความกดดัน ความรู้สึกขัดแย้ง ความผิดหวัง ความรู้

ลึกลับสน ความว้าวุ่นใจ ความเคร่งเครียดกดดันภายในจิตใจ หรือที่เรียกว่า ความคับข้องใจ ย่อมเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ดังนั้นกระบวนการปรับตัวจึงเป็นกระบวนการที่จะต้องเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อยู่รอดในสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า วิธีการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การปรับตัวเป็นกระบวนการสำคัญที่สุดที่บุคคลจะต้องเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์ถ้าไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดความวิตกกังวล ความขัดแย้ง ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรมอันเนื่องมาจากความบกพร่องในการปรับตัว นอกจากนี้ปัญหาการปรับตัวที่ขาดประสิทธิภาพและล้มเหลวจะมีตั้งแต่ขั้นเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าปัญหาการปรับตัวเป็นปัญหาที่สำคัญมากต่อแรงงานย้ายถิ่นโดยเฉพาะแรงงานหญิงย้ายถิ่นที่ต้องเผชิญกับการปรับเปลี่ยน โครงสร้างของสังคม และบทบาทที่ต้องเปลี่ยนไปเข้าสู่แรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น ได้มีผู้ทำการศึกษาการปรับตัวของแรงงานหญิงย้ายถิ่นในโรงงานของเอกชนไว้หลายท่าน เช่น มรรยาท เจริญสุขโสภณ (2534: 65) ได้กล่าวว่า การปรับตัวทำให้คนเราเกิดความเครียด ได้แก่ การเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ การเปลี่ยนนิสัยการหลับนอนจากที่เคยนอนตอนกลางคืนมานอนกลางวันเพราะต้องทำงานกลางวัน การเปลี่ยนกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ดังเช่นประชาชนในสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งมักเป็นชาวชนบทที่ย้ายถิ่นเข้ามาสู่ในเขตเมือง นอกจากนี้ ผู้ย้ายถิ่นเหล่านี้ยังต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ต้องปรับตัวต่อการทำงานและการย้ายถิ่นที่อยู่ใหม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนเสียไป ทำให้ระบบระดับประคองเกื้อกูลกันในสังคม (Psychosocial Support System) ที่มีอยู่เดิม เช่น ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัวและระหว่างเพื่อนลดน้อยลงไป

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2527: 92) ศึกษาพบว่า ระบบการทำงานเป็นกะ ก่อให้เกิดความรู้สึกเจ็บป่วยในคนงานหญิงที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพราะทำให้คนงานพักผ่อนน้อย หลับนอนไม่เป็นเวลา ไม่นั่นนอน ต้องปรับตัวต่อกลางวันและกลางคืนตลอดเวลา การที่ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสังคมได้ดี กล่าวคือ คนงานย้ายถิ่นที่อพยพเข้าไปอยู่

ใหม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแบบแผนวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นที่ตนเข้าไปอยู่ สามารถติดต่อเกี่ยวข้องกับคนในสังคมนั้นได้ด้วยดี ภาวะความกดดันในจิตใจจะไม่เกิดขึ้น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นปกติสุข แต่ถ้าคนงานย้ายถิ่นไม่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ ก็มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิตเนื่องจากความเครียดทางจิตใจ ผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ก็ไม่สามารถทำงานได้ ต้องเปลี่ยนงานหรือต้องย้ายกลับถิ่นเดิม โดยที่สังคมในถิ่นใหม่ไม่ได้สร้างทักษะที่ดีให้แก่คนงานย้ายถิ่นเหล่านี้ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ และแนวทางในการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-2539) (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535: 177-178) ในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญและความสนใจต่อกลุ่มประชาชนที่อพยพจากชนบทเข้าสู่เมือง ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มชนที่ด้อยโอกาส พึ่งตนเองไม่ได้ และยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ยากและไม่ทันเหตุการณ์

ตารางที่ 2 รายงานหญิงย้ายถิ่นเข้าจังหวัดนนทบุรี ปี 2539

ย้ายมาจาก	ร้อยละ	สาเหตุของภาวะเศรษฐกิจ
ภาคเหนือ	7.9	77.4
ภาคกลาง	9.6	47.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14.6	63.5
ภาคใต้	1.0	83.5

(ข้อมูลของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และเมืองหลัก สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2540)

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่ากลุ่มลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น ในโรงงานผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลาธิการทหารบก จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นตัวอย่างประชากรที่ตรงตามจุดประสงค์ของผู้วิจัยมากที่สุด

ตารางที่ 3 สถิติลูกจ้าง ปี 2536 - 2540 (กรมพลาธิการทหารบก)

	ปี36	ปี37	ปี38	ปี39	ปี40	
จำนวนรับ	60	60	60	60	60	-
หญิง (ย้ายถิ่น)	33	33	37	45	49	-

หญิงย้ายถิ่น : จะยกเว้น กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ

สำหรับผู้ศึกษาเองเห็นว่า ปัญหาการปรับบทบาททางสังคมของแรงงานหญิงย้ายถิ่น ในภาครัฐก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าภาคเอกชน โดยเฉพาะแรงงานย้ายถิ่นหญิงที่ต้องปรับบทบาทของตนเพิ่มจากการปรับบทบาทหลังการย้ายที่อยู่แล้วยังต้องมีการปรับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่เข้าสู่ระบบราชการ ที่มีสายงานบังคับบัญชา และมีการปรับเปลี่ยนสวัสดิการต่าง ๆ ไปตามสภาวะวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อ บทบาททางสังคมของแรงงานย้ายถิ่นเหล่านี้ แต่จะสามารถปรับตัวได้ดีเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในบุคคลของคนงานย้ายถิ่น ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกตัวบุคคลของคนงานย้ายถิ่น ซึ่งได้แก่ รายได้ ภูมิฐานะเดิม การสนับสนุนทางสังคม และระยะเวลาการย้ายถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษการปรับตัวเฉพาะการปรับบทบาททางสังคมของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น ถึง

ความเป็นมาก่อนการย้ายถิ่น สภาพปัญหา โดยเฉพาะการปรับตัวในสภาพวิกฤตการณ์
ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลกระทบต่อลูกจ้างหญิง
ย้ายถิ่น รวมทั้งศึกษาแนวโน้มความเป็นไปในอนาคตของแรงงานเหล่านี้ด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปรับบทบาททางสังคมของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถทำให้ทำนายความสัมพันธ์ที่มีต่องาน, หัวหน้างาน (ผู้บังคับบัญชา), ครอบครัว และชุมชน ของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น
3. เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มการอพยพย้ายถิ่น ของแรงงานหญิงในชนบท เข้าสู่เมือง

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการปรับบทบาททางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่มีต่องาน, เพื่อนร่วมงาน, หัวหน้างาน (ผู้บังคับบัญชา), ครอบครัว และชุมชน ของลูกจ้างหญิงในโรงงานผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลาศิการทหารบก ที่อพยพมาจากจังหวัดต่าง ๆ ยกเว้น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี ซึ่งมีลักษณะสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัญหาอันเป็นมูลเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปรับบทบาททางสังคมของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น
2. เพื่อทราบถึงปัญหาอันมีอิทธิพลต่อการปรับบทบาทด้านความสัมพันธ์ในการสนับสนุนทางสังคมของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่น
3. เพื่อทราบถึงปัญหาอันมีอิทธิพลต่อการปรับบทบาทในความสัมพันธ์ของลูกจ้างหญิงย้ายถิ่นที่มีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน(ผู้บังคับบัญชา) ครอบครัว และชุมชน
4. เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และเป็นแนวทางศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา ของแรงงานหญิงย้ายถิ่นในอนาคตได้